

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ५, वरिष्ठ सहायक पदको
खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :-	लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :-	(क) सीप परीक्षण	पूर्णाङ्क :- १०
	(ख) अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान	१००	४०	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQ)	५० प्रश्न X १अङ्क	४५ मिनेट
	समसामयिक अध्ययन			विषयगत	१ प्रश्न X १० अङ्क	१ घण्टा ३० मिनेट
	गणित			८ प्रश्न X ५ अङ्क		
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	१२ प्रश्न X ५अङ्क ४ प्रश्न X १० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

२. द्वितीय चरण : सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ४०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
(क) सीप परीक्षण	१०	प्रयोगात्मक	१५ मिनेट
(ख) अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षर (Capital letter) A,B,C,D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षर (Small letter) a,b,c,d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्रका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्ने छ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागु भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति :- २०८०/०९/२३

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ५, वरिष्ठ सहायक पदको
खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र

सामान्य ज्ञान, समसामयिक अध्ययन र गणित

खण्ड (क) – ५० अङ्क (५० प्रश्न × १ अंक)

१. सामान्य ज्ञान

- १.१ नेपालको भौगोलिक, ऐतिहासिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, साहित्य र राजनैतिक अवस्था सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- १.२ नेपालको आर्थिक अवस्था: विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत) र विकास योजना
- १.३ विज्ञानका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू सम्बन्धी जानकारी
- १.४ नेपालको वर्तमान शासन प्रणाली सम्बन्धी जानकारी
- १.५ संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको संविधान सम्बन्धी जानकारी
- १.६ विश्वको भूगोल- महादेश, महासागर, अक्षांश, देशान्तर, अन्तर्राष्ट्रिय तिथि रेखा, समय, दूरी, पर्वतश्रृंखला, मरुभूमि, भूकम्प, ज्वालामुखी, नदी, हिमनदी, ताल, हिमताल, जलवायु, व्यापारिक वायु, मनसुन
- १.७ विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरू (म्याग्नाकार्टा, औद्योगिक क्रान्ति, फ्रान्सको राज्यक्रान्ति, अमेरिकी स्वतन्त्रता संग्राम, रुसी/अक्टोवर क्रान्ति, प्रथम र द्वितीय विश्वयुद्ध तथा भारतीय स्वतन्त्रता सङ्ग्राम)
- १.८ संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका विशिष्टीकृत संस्था र गतिविधि
- १.९ क्षेत्रीय संगठन सार्क, विमस्टेक, आसियान, युरोपियन संघ
- १.१० राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, सांस्कृतिक, खेदकुद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत आदि लगायत समसामयिक घटना तथा नवीनतम् गतिविधि र महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरू सम्बन्धी जानकारी
- १.११ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय संस्था WFP, FAO र WTO सम्बन्धी जानकारी
- १.१२ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडसँग सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरू

खण्ड (ख) – ३० अङ्क

२. समसामयिक अध्ययन (४ प्रश्न × ५ अंक, १ प्रश्न × १० अंक)

- २.१ कानूनको शासन, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता, समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व तथा सकारात्मक विभेद, सामाजिक न्याय र सुरक्षा र सुशासन
- २.२ आर्थिक विकासका पक्षहरू: कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार, पर्यावरण संरक्षण, वैदेशिक रोजगारी, विप्रेषण
- २.३ विकासमा सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
- २.४ वैदेशिक सहायता र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग
- २.५ चालु आवधिक योजना सम्बन्धी सामान्य जानकारी

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ५, वरिष्ठ सहायक पदको
खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- २.६ दिगो विकास र वातावरणीय सवालहरू
- २.७ सामाजिक संजाल र विद्युतीय अपराध
- २.८ गरिबी, खाद्य सुरक्षा र खाद्य सम्प्रभुता
- २.९ नागरिक चेतना, नागरिक शिक्षा, नागरिक समाज तथा नागरिकहरूको दायित्व र कर्तव्य
- २.१० आर्थिक उदारीकरण, निजीकरण
- २.११ सार्वजनिक व्यवस्थपनमा पारदर्शिता र जवाफदेहिता

खण्ड (ग) – २० अङ्क (४ प्रश्न × ५ अंक)

३. गणित

- ३.१ गणितका आधारभूत नियमहरू
- ३.२ ऐकिक नियम
- ३.३ प्रतिशत
- ३.४ भिन्न र अनुपात
- ३.५ नाफा र नोक्सान
- ३.६ साधारण तथा चक्रिय व्याज
- ३.७ कर, कमिशन र हासकट्टि
- ३.८ तथ्यांकशास्त्र (मध्यक, मध्यिका र रीत)
- ३.९ क्षेत्रफल र परिमिति
- ३.१० इकाइहरूको गणितीय परिवर्तन

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ५, वरिष्ठ सहायक पदको
खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
द्वितीय पत्र:- सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) - ५० अङ्क

१. कार्यालय तथा सार्वजनिक व्यवस्थापन (६ प्रश्न × ५ अंक, २ प्रश्न × १० अंक)
- १.१ कार्यालय र कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व
  - १.२ अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
  - १.३ कार्यालयमा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) को आवश्यकता र महत्व
  - १.४ बैठक अवधारणा, महत्व र बैठकका प्रकार, निर्णय र निर्णय लेखन
  - १.५ सार्वजनिक व्यवस्थापन परिचय, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र
  - १.६ सार्वजनिक व्यवस्थापन संचालन विधिहरू- अधिकार प्रत्याजोजन, निक्षेपन, अनुगमन, मूल्यांकन
  - १.७ मानव श्रोत व्यवस्थापन परिचय र अवयवहरू
  - १.८ कार्यालय सञ्चालनका सीप र शैलीहरू- (दर्ता, चलानी, फाईलिङ, पञ्जिका, टिप्पणी र पत्रव्यवहार (विद्युतीय पत्र व्यवहार समेत), प्रतिवेदन लेखन, निर्देशन, नियन्त्रण, निर्णय प्रक्रिया, उत्प्रेणा र नेतृत्व)
२. जिन्सी, लेखा तथा बजार व्यवस्थापन
- २.१ जिन्सी व्यवस्थापनको परिचय, आवश्यकता, महत्व, जिन्सी निरीक्षण फारम प्रतिवेदन, विनकार्ड, स्टोर लेजर, गोदाम व्यवस्थापन, जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन
  - २.२ माग फारम, दाखिला रिपोर्ट, खर्च भएर नजाने वस्तुको जिन्सी व्यवस्थापन र भौतिक परिक्षण तथा प्रतिवेदन
  - २.३ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीको लेखा र लेखापरीक्षण सम्बन्धी जानकारी
  - २.४ सरकारको आर्थिक कार्य प्रणालीको सामान्य जानकारी
  - २.५ बजेट सम्बन्धी सामान्य जानकारी
  - २.६ रसिद, विल र भरपाई सम्बन्धी जानकारी
  - २.७ खरिद व्यवस्थापन, प्रतित पत्र, ठेक्का, टेण्डर, कोटेशन सम्बन्धी जानकारी
  - २.८ बजारको परिचय, बजारको वर्गीकरण, बजारका लागि आवश्यक तत्वहरू, नास हुने र नहुने वस्तुहरू, मूल्यहरू, मूल्य निर्धारण प्रकृया
  - २.९ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीले कारोवार गर्ने वस्तुहरू, उपलब्धता, बजारीकरणको अवस्था
  - २.१० रैथाने बाली उत्पादन, भण्डारण, बजारीकरणमा देखापरेका समस्याहरू
  - २.११ उत्पादन गुणस्तर, ब्राण्डिङ तथा ट्रेडमार्क

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ५, वरिष्ठ सहायक पदको
खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
खण्ड (ख) – ५० अङ्क

३. सार्वजनिक सेवा र सार्वजनिक सेवा प्रवाह (६ प्रश्न × ५ अंक, २ प्रश्न × १० अंक)
- ३.१ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
- ३.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने तरिका/माध्यमहरू
- ३.३ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सेवा प्रदायकको भूमिका र सेवाग्राहीको अधिकार तथा दायित्व
- ३.४ संचारका किसिम, संचार सीप, सेवा प्रवाहमा यसको महत्व
- ३.५ सेवा प्रदायक र नागरिक बीचको सम्बन्ध, अवधारणा, उद्देश्य र महत्व
- ३.६ संगठनको परिचय र संगठन गठनका आधारहरू
- ३.७ सार्वजनिक सेवा प्रवाहका समस्या तथा चुनौतीहरू
- ३.८ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा नविनत्तम अवधारणा, उपयोग, प्रभावकारिता
- ३.९ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीका सरोकारवाला निकायहरू बीचको सम्बन्ध
४. संविधान, ऐन, नियम तथा संस्थागत ज्ञान
- ४.१ नेपालको संविधान
- ४.२ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको परिचय, उद्देश्य, संगठन संरचना र कार्यक्षेत्र
- ४.३ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेडको प्रबन्ध पत्र र नियमावली
- ४.४ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी कर्मचारी सेवा, शर्त र सुविधा सम्बन्धी विनियमावली, २०७९
- ४.५ खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी खरिद तथा आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०७९
- ४.६ संस्थान ऐन, २०२१
- ४.७ कम्पनी ऐन, २०६३ (परिच्छेद १, ३, ७, ८)
- ४.८ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ (परिच्छेद १ र २) सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ४.९ उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७५
- ४.१० भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ४.११ आयकर ऐन, २०५८ (परिच्छेद १, ७, ८, १२)
- ४.१२ मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०७४ करार सम्बन्धी व्यवस्था
- ४.१३ नेपाल सरकारका नीतिहरू:- राष्ट्रिय कृषि नीति, २०६१ र वाणिज्य नीति, २०७२

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ५, वरिष्ठ सहायक पदको
खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

**कम्प्यूटर सीप परिक्षण प्रयोगात्मक परीक्षा योजना
(Computer Skill Test Practical Examination Scheme)**

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	विषयवस्तु शिर्षक	अङ्क	समय
कम्प्यूटर सीप परिक्षण (Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
			Windows basic and Word processing	५ अङ्क	५ मिनेट

Contents

1. Windows basic

- Introduction to Graphical User Interface
- Starting and shutting down Windows
- Basic Windows elements - Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
- Concept of files and folders
- Searching files and folders

2. Word processing

- Creating, saving and opening documents
- Typing in Devanagari and English
- Text formatting (font, size, color, underline, italic, bold, etc) and paragraph formatting (alignment, indentation, spacing)
- Inserting header, footer, page number
- Page setting (margin, page size, orientation), previewing and printing of documents

-----

अंग्रेजी वा देवनागरी Typing Skill Test को लागि निर्देशन:-

1. देवनागरी Typing Skill Test को लागि १५० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अंक
५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अंक
५ वा सो भन्दा बढी र ७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.५० अंक
७.५ वा सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अंक
१० वा सो भन्दा बढी र १२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अंक
१२.५ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अंक
१५ वा सो भन्दा बढी र १७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अंक
१७.५ वा सो भन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अंक
२० वा सो भन्दा बढी र २२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अंक
२२.५ वा सोभन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अंक
२५ वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अंक

खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ५, वरिष्ठ सहायक पदको
खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

2. English Typing Skill Test को लागि २०० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अंक
६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट वापत	० अंक
६ वा सो भन्दा बढी र ९ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट वापत	०.५० अंक
९ वा सो भन्दा बढी र १२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट वापत	०.७५ अंक
१२ वा सो भन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट वापत	१.०० अंक
१५ वा सो भन्दा बढी र १८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट वापत	१.२५ अंक
१८ वा सो भन्दा बढी र २१ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट वापत	१.५० अंक
२१ वा सो भन्दा बढी र २४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट वापत	१.७५ अंक
२४ वा सो भन्दा बढी र २७ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट वापत	२.०० अंक
२७ वा सोभन्दा बढी र ३० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट वापत	२.२५ अंक
३० वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट वापत	२.५० अंक

3. अंग्रेजी वा देवनागरी Typing मा दिइएको Text लाई आधार मानी टाइप गरेको Text सँग भिडाई चेक गरिनेछ । दिइएको अंग्रेजी वा देवनागरी Text मा उल्लेखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो Text मा Punctuation टाइप नगरेको पाइएमा त्यसको शब्दमा गणना गरिने छैन । तत्पश्चात निम्न Formula प्रयोग गरी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट(Correct words/minute) निकालिनेछ ।

Formula:

$$\text{शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct words/minute)} = \frac{(\text{Total words typed} - \text{Wrong words})}{5}$$